

EESTI KEEL

AKADEEMILISE EMAKEELE SELTSI
AJAKIRI

1937

(XVI)

Toimetuse:

Joh. V. Veski
Peatoimetaja

Alo Raun
Toimetusesekretär

J. Mägiste

P. Ariste

E. Elisto

Tartu 1938

Akadeemilise Emakeele Seltsi kirjastus

Sisukord.

I. Artiklite juhataja.

A. Eesti ja sugulaskeelte alalt ning mujalt.

Ariste, P.	Ahikotus	34
„	Eesti keele transkriptsiooniküsimusi	111
„	Mõningaid alamsaksa laensõnu	132
„	Saartemurrete <i>end</i> jne.	224
„	Transkriptsiooniküsimusi	50
Arumaa, P.	Läti laensõnu lõuna-eesti murdeis II.	42
Elisto, E.	Uusi eesnimed	127
Kask, A.	Eesti Kirjanduse Seltsi Keeletoimkonna otsuseid	228
Keem, H.	Võitlus sõna-algulise <i>h</i> vastu	38
Laan, A.	Jaatamist tähendavaist sõnadest eestis	118
Mjazovszky, A.	Ungari keeleharimislükumisest	113
Muuk, E.	Võõrsõnade ja võõrkeelendite silbitamisest	146
Mägiste, J.	Laenatud indo-euroopa verbiprefikseist läänemere-soome keelis	65
„	Läänemere-sm. keelte <i>kass, kasi, katt/i/</i> ja mõni sõna muistki kassinimedest	1
Nilus, V.	Heikki Ojansuu lõuna-eesti murdekogudest	140
Posti, L.	Mõningaist mõõdu väljendamiseks tarvitatavaist läänemere-soome vormidest	98
Pöldre, E.	Intonatsiooni, kvantiteedi ja dünaamilise rõhu suhteist eesti keeles	164
Rajamaa, H.	Mõningaid probleeme eesti keeleõpetuse alalt	238
R[au]n, A.	Kaarel Leetberg 70-aastane	163
„	Bernát Munkácsi †	131
„	József Szinnyei 80-aastane	97
„	Õpetatud Eesti Seltsi 100-aastasest tööst keeleteaduse alal	195
Saareste, A.	Sooviauldusi meie õigekeelsuse-sõnaraamatu keelekorra üksikasjus	86
„	Tähelepanuks murdeuurijale	92
Tanning, S.	Murdeuurimistöõ muljeid ja kogemusi	23
Toomse, M.	Passiivvormide segunemisi	235

Raamatute ülevaade.

M[ä]g[iste], J. J.	<i>Balassa, A magyar nyelv életrajza</i>	184
„	<i>M. Zsrai, Finnugor rokonságunk</i>	252
„	<i>M. Vasmer, Beiträge zur historischen Völkerkunde Osteuropas IV</i>	122
R[au]n, A.	<i>B. Csüry, Szamosháti szótár</i>	123

R[aun] A.	T. Kowalski , Zur semantischen Funktion des Pluralsuffixes <i>-Jar -Jär</i> in den Türksprachen	124
„	A. V. Kõrv , Uute ja teiste vähemtuntud sõnade sõnastik	94
„	Mélanges offerts à Jacq. van Ginneken	160
„	Sovetskoje jazõkoznanije	157
Toomse, M.	Litterarum Societas Esthonica 1838—1938. Liber saecularis	256
	Juhiseid omakultuuri nädala korraldamiseks	258

B. Töomait.

Akad. Emakeele Seltsi koosolekuteated:

E[listo], E.	Koosolek 1. okt. 1936 (dr. Ö. Beke kõne)	58
„	Erakorraline peakoosolek 4. okt. 1936 (teadusliku sekretäri küsimusi)	59
„	Koosolek 15. nov. 1936	95
„	Koosolek 7. veebr. 1937 (murdeuurimise küsimusi)	95
„	Korraline peakoosolek 14. märtsil 1937 (aruanded, valimised)	124
„	Erakorraline peakoosolek 18. apr. 1937 (auliikmete valimine, õigekeelsusküsimusi)	126
„	Koosolek 10. okt. 1937 (häälekongress Pariisis)	185
„	Erakorraline peakoosolek 7. nov. 1937 (uute evangeeliumitõlgete keelest)	186

Tegevus-aruanded:

Ainelo, J.	Nimede-eestistamise Toimkonna aruanne 1936. a. kohta	58
Elisto, E.	Akadeemilise Emakeele Seltsi üldaruanne 17. tegevusaasta (1936.) kohta	54
„	„Eesti Keele“ 1936. a. aruanne	57
Kask, A.	Murdetoimkonna 1936. a. aruanne	56

Murdetekstid:

Pöldre, E.	Audru	183
Tanning, S.	Helme	156
Toona, R.	Koeru	251
„	Märjamaa	53

C. Varia.

Aaslava, S.	Veel kord „igapäevase leiva andmisest“	62
M[ä]g[iste], J.	Dezső Pais ungari k. professoriks Budapestis	194
R[aun], A.	Autarkia ja autarhia	130
„	Dr. phil. Jenő Fazekas	64
„	Eesti <i>munde</i> jne.	194
„	Intonatsioon, kvantiteedi ja dünaamilise rõhu suhteist eesti keeles	130
„	Ungari murdeuurimine	64
„	Venemaa soome sugu rahvaste näitus	64
AES-i	teadusliku sekretäri kodukord	61
Õiendusi		96
Tabelid		175, 177

D. Lisad.

B. Munkácsi pilt	131
----------------------------	-----

II. Résumés. — Summaries.

Ariste, P. Ahikotus	38
„ Quelques mots d'emprunt au bas allemand	140
„ Sur des questions de transcription phonétique	53
„ Sur les questions de la transcription phonétique de la langue estonienne	112
„ The Form <i>end</i> etc. in the Estonian Island Dialects	227
Arumaa, P. Mots d'emprunt lettons dans les dialectes de l'Estonie du Sud	50
Kask, A. Sur les décisions de la Commission pour la Langue de la Société Littéraire Estonienne	235
Keem, H. La lutte contre l' <i>h</i> initiale	42
Laan, A. Sur les mots exprimant l'affirmation en estonien	121
Mjazovszky, A. Mouvement de correction de la langue hongroise	118
Muuk, E. Sur la syllabation des mots étrangers en estonien	156
Mägiste, J. Préfixes verbaux empruntés à l'indo-européen par les langues fennobaltiques	86
„ Sur le fennobaltique <i>kass, kasi, katt(i)</i> et quelques autres dénominations du chat	22
Nilus, V. Les collections de Heikki Ojansuu sur les dialectes estoniens du sud	145
Posti, L. Sur quelques formes fennobaltiques exprimant la mesure	110
Pöldre, E. Sur les rapports réciproques des accents de hauteur, de quantité et d'intensité en estonien	182
Rajamaa, H. Some Problems concerning the Teaching of the Estonian Language	250
Raun, A. The Philological Activities of the Learned Estonian Society During the First Hundred Years of Its Existence	223
Saareste, A. Conseils aux enquêteurs dialectologues	93
„ Voeux touchant le caractère de la langue dans notre dictionnaire normatif	92
Tanning, S. Impressions et expériences d'enquête dialectologique	33
Toomse, M. Confusion des formes passives	238
A Debate on the Language of the New Estonian Translation of the Bible	193

III. Sõnajuhataja.

<i>aftoms</i> mrd. 34—5	<i>ataka</i> lt. 42
<i>ahikotus</i> 34—8	<i>aurama</i> 42
<i>ahl</i> 37	<i>aurët</i> lt. 42
<i>ahtaa</i> sm. 34	<i>autarkia</i> 130
<i>ahima</i> 34	<i>blukis, bluks</i> lt. 45
<i>aštems, aštoms</i> mrd. 35—6	<i>brugge</i> asks. 138
<i>atak</i> 42	<i>buokstit</i> lt. 47

čakārns lt. 49
čapāni lt. 49
čapas lt. 49
čaunāt lt. 49
čaunīt lt. 49
end jne. 224—7
ent 226
ese asks. 139
exe asks. 139
grebis, greblis lt. 44
herte asks. 139
iñcis, iñce lt. 19
intet int² rts. 225
Ints 19
intš lv. 19
Jan(n) asks. 134
jargan 42—3
jergālis lt. 43
juckern asks. 133
jukerdama 133
jānni (jādma jne.) 133—4
kaķis lt. 21
kaķķe kreev. 13, 21
kasi sm. 5
kass 3
(mere-)kass 22
kassi sm. 4
kaš srj. 11
(adra)kaš 22
(seina)kaš 21
(viņņ)kaš 22
kaš lv. 21
(mešā)kaš lv. 22
kaš lv. 4
kaži krj. 6, krjTv. 22
kaži aun.-ld.-vps. 6—8
katt 13
katt, katta rts. 13
katti sm. 12—3, 22
(mara)katti sm. 22
katti vdj. 13—4
kelle asks. 134
kellu 134
kibluk 43
ķipluōks lt. 43

ķirbis lt. 43
ķirmits 43
kuca vn. 18
kisu 17
kisō vps. 20
kissa sm. 2, 15—6
(pajun)kissa sm. 22
Kitze sks. 19
kitu 18
klie, klige asks. 134
klii 134
klucis lt. 46
kosal, kusal 43
koškā 19
kouka vn. 8, 19
kot vps. 21
komъ vn. 15, 21
krakike 44
kraķis lt. 44
krebi 44
kunca, kunce lt. 45
kunna 45
kuns 45
kuņa lt. 45
kuozuls lt. 43
kōff 20
kōufš 21
Lechel asks. 135
lell 45
lelle lt. 45
liik 134
likōp asks. 135
lukk 45
lutsik 46
lähker 135
marnakas 46
marnakas lt. 46
mats 135
Matz asks 135
matt 135
matte asks. 136
mei 136
mei asks. 136
memm 136
Memm asks. 136

mits 19
millal ~ *mil* 233
mitte 226—7
moos 136
môs asks. 136
muca lt. 46
muts 46
neden asks. 136
neetima 136
nibu 137
nüüd 226
pada 137
picka lt. 47
Piele asks. 137
piigul 47
piil 137
pin, pinne asks. 137
Pints lv. 19
piñ 137
piñcis, piñce lt. 19
pitser 138
pitska 47
pitzeer asks. 138
poostima 47
pors asks. 138
porss 138
poskatama 47
Prints 19
printš lv. 19
prügi 138

pucināt lt. 48
puostīt lt. 47
putsetama 48
päärhaak 138
rants 48
râpât, râpt lt. 48
roobelema 48
ruñcis lt. 20, 48
runts lv. 20
Ruten asks. 139
ruutu 139
sakart 48
Salvett asks. 139
salvotātik 139
snibbe asks. 137
spade asks. 137
sperhaken asks. 139
spīgulis lt. 47
tis 17—8
tsabak 49
tsabat 49
tsapan 49
tsaunama 49
tsaunima 49
vende-vānde 227
āks 139
ānt(ē) Erts. 225
ārtu 139
āds 139

IV. Sõnasugemete juhataja.

ais- lv. < lt. 67
-alo, -ala kohanimedes 220
ap- lv. < lt. 67—8
at- Koi < lt. 79, lv. < lt. 68
do- vps. < vn. 83, 84
h sõna algul 38—42
ie- lv. < lt. 68—9
is- Koi < lt. 79, lv. < lt. 69—70
ji-ühend 233
-katku, -katk ja *-katt* kohanimedes 220
-kse, -sse passiivi prees. 235—7

-lema ~ *-elema* 233
-nen ~ *-se* 232
nüo- lv. < lt. 70—1
nuo-is- lv. 74
-nut >> *-n* 178—9
nū- Koi < lt. 79
pa- Koi < lt. 79, 80, lv. < lt. 71, 77
pār- lv. < lt. 71
pere- vps. < vn. 83—4
pi- Koi < lt. 79
pie- lv. < lt. 71—2
-s-, -z- > *-š-, -ž-* krj. 10

sa- Koi < lt. 79, kreev. 82,
lv. < lt. 72—3
-ss- ~ -s- lmsm. 8—10
-st kohanimedes 220
-ž- < afr. vps. 11
-toor-, -taara kohanimedes 220

tt > t̃, D pass. preteeritis
237—8
us- lv. < lt. 73—4
us-, üs-lõpulised omadus-
nimed 98—110
-vere kohanimedes 219—20

V. Sisujuhataja.

ajalooliste sündmuste nimetused
229
AES-i tegevus 54—8, 61—2,
124—9
ajakiri EK 57
algsgugulus, sm.-u. ja i.-eur. 213
algustäht, suur ja väike 228
apostroof luulekeeles 233—4
astmevaheldus 161, 239—247
deklinatsoonini tekkimine 159
eesnimesid, uusi 127—9
etümoloogia, e. keele 201—2
foneetika, e. 164—181, 202
foneetiline bibliograafia 181
helikõrguse mõõtmise aparatuur
169—71
häälekongress Pariisis 185—6
häälikulugu, e. 202
häälikulugu, leivu 143—4
häälikumuutus, intonatsiooni +
kvantiteedi mõjul 178—9
ideoloogilised alad 30—1
„igapäevane leib“ 62—4
jk-lõpuliste sõnade mitm. gen.
233
illatiiv, lõputa 232
intensiivistamine 161—2
intonatsioon, ida ja lääne 164
intonatsioon, kvantiteet ja dü-
naamiline rõhk eesti ja teis-
tes eur. keeltes 167—9
intonatsioon, murrete 173—9
intonatsiooni registreerimine ja
mõõtmine 169—71
intonatsiooni-uurimine 164—7
isikunimed, eesti 127—9, 221
jaatussõnad, eesti 118—21
kassinimed, lmsm. 1—22
katseisikud intonatsiooni-uuri-
misel 171—3, 181—2
keel, alamsaksa, Baltikumis
132—3
keel, eesti 196—209
keel, kreevinite 81—2, 211—2
keel, liivi 211

keel, tšeremissi 58—9
keel, ungari 184—5
keel, uute evangeeliumitõlgete
186—193
keel, vadja 211
keeleajalugu koolis 247—9
keeled, germaani 214
keeled, i.-eur. 214—6
keeled, lmsm, 209—12
keeled, mitmesugused 216
keeled, türgi ja mongoli 216
keelejuhist 24—7
keelepruugi, tegeliku, analüüse
208—9
keeleaarte ainestik, eesti 143—5
keelesugulus, uurali-altai 158—9,
185
keeleuurimistöö korraldus 195
kirjakeel, eesti, vana 157—8,
207—8
kirjakeel, liivi 76—7
kirjakeel, vepsa 84
kirjandusekeel, eesti 208
kohanimed, eesti 218—20
kohanimed, lapi ja permi 122—3
kohanimed, liivi ja kura 220
kohanimed, vere-lõpulised
219—20
kohanimede kogumine 217—8
kurelased 216
kõnetüüp, ida ja lääne 167
kümograaf 169—71
laenprefiksids eP-s 81
laenprefiksids koi-s 78—81
laenprefiksids lut-s 81
laenprefiksids lmsm. keelis 85
laenprefiksids vepsa 82—4
laensõnade uurimine 216—7
laensõnu, alamsaksa, eestis
132—9
lahkukirjutamine, abisõnade
kesksõnadest 234
lausete liigendus 249—51
lauseõpetus piiblis 190—1
leksikograafia, eesti 201—2

- lisaõnastikud 27—9
 läänemere-soome 256
 morfoloogia, uue piibli 188—9
 murded, eesti 206—7
 murded, ungari 123
 murdekogud, H. Ojansuu lõuna-
 eesti 140—5
 murdetekstid 31—2, 53—4, 156
 —7, 183—4, 251—2
 murdeuurimine 164, 92—3, 95—6
 murdeuurimistöö päevik 32—3
 murre, koiva (leivu) 78—81,
 143—5
 mõtteviis, lihtrahva 93
 mõõdu väljendusi, lmsm. 98—
 110
 nimed, sm.-u. rahvaste 253
 ostsillograaf 165
 paralleelvormid, tarbetud 91—2
 passiiv, isikuline lei-s 144—5
 pealkirjad 221—2
 piibli, uue, keel 186—193
 pluurali tunnused, türgi ja sm.-
 u. 124
 preesens, passiivi 235—7
 preteerit, passiivi 237
 pärisnimed, eesti 217—21
 pärisnimed, piiblis 187, 189—90
 pärisnimed, sm. *nen*-lõpulised
 232
 rahvanimed 221
 rõhk 168—9, 179—81
 silbitamine, võörkeelendite 155
 silbitamine, võõrsõnade 146—
 155, 230—1
 sm.-u. ja i.-eur. keelte suhted
 161
 sotsiaalsed keelendite sidemed 93
 stiil, uue piibli 191—2
 stiililised varjudid 93
 sugulaskeeled, kaugemad 212—4
 sõnaraamat, eesti-saksa 196—
 200
 sõnaraamat, saksa-eesti 200—1
 sõnavara, eesti keele 196
 süntaks, eesti 206
 švaa 162
 transkriptsiooniküsimusi 50—2
 transkriptsiooniküsimusi, eesti
 keele 111—2
 tsuudid 216
 tõlkelaenu 66, 75, 78, 80
 tõlkimine, uue piibli 187—8
 tähendus, sõnade 87—8
 tähtede järjekord, eesti 228
 uued sõnad piiblis 187—8,
 191—2
 Wiedemann 29
 vormi- ja tuletusõpetus, eesti
 204—6
 VÕS, 5. tr. 87—92
 võõrsõnad ungaris 114—8
 välted murretes 241—4
 vältus kooligrammatikais
 239—44
 õigekeelsus, ung. 113—8
 õigekirjutus, eesti 89—92,
 202—4
 õigekirjutus, interjektsioonide
 231
 õigekirjutus, kohanimede 231
 õigekirjutus, võõrsõnade 146—55,
 229—30
 üldkeeleteadus, 157—62, 195—6
 üliõpilased katseisikutena
 172—3

EESTI
RAHVUSRAAMATUKOGU
AR